

Little Yellow Jacket slimme stier

Spectaculaire rodeo vooral gevaarlijk voor de 'bull fighters', niet voor de bokkende stier

Een 'bull rider' moet slechts acht seconden op een 'bucking bull' blijven zitten om te scoren. Maar dat blijkt nog lastig genoeg, zag Marleen Felius. Nederlands meest bekende koeienkunstenares dompelde zich weken onder in het Amerikaanse rodeocircuit en maakte kennis met de beroemdste rodeostier: Little Yellow Jacket, ofwel Klein Geel Jasje. Ook sprak ze Jacket's fokker.

De Amerikaanse stierenvechter is niet te vergelijken met de Spaanse torero die in glitterend geborduurd pakje de arena betreedt. De Amerikaanse 'bull fighters', die altijd in teams werken, zijn atleten op gympies die niet doden, maar levens sparen. Zodra de bokstier zijn berijder (de 'bull rider') kwijt is, springt één van de stierenvechters voor de kop van de stier. De stier zal dan naar de stierenvechter uitvallen in plaats van naar de bull rider op de grond. Die staat zo snel mogelijk op en rent naar de kant als hij tenminste niet buiten westen gebokt is.

De stierenvechters zijn min of meer als clown verkleed, maar voor de echte

Clown Benny Bob Patrick en bull fighter Corey Brooks

grappen wordt een rodeoclownd ingehuurd, meestal een ex-stierenvechter. Zo'n rodeoclownd is Benny Bob Patrick. Inmiddels flink boven de dertig en verslaafd aan het vrije rodeoleven, vermaakt hij het publiek. Tijdens het 'bull riding'-evenement staat hij ook in de arena, met een ton (een 'barrel') om in te springen of achter te kruipen zodra een stier zijn kant op raast. Zo is hij behalve clown ook 'barrel man'. Op zijn visitekaartje staan behalve zijn gegevens ook een kruis met de tekst: 'Jesus is Lord'. Het geloof speelt in de rodeowereld nu eenmaal een belangrijke rol. Hoe stoer de deelnemers aan deze sport ook overkomen, voor ze de stier op gaan wordt vaak even geknield, een gebedje gedaan of op zijn minst een kruis geslagen. Het hoort erbij, net als het respect voor de Amerikaanse vlag die bij het begin van elke rodeo de arena rondgaat, het afspelen van het volkslied en het memoreren van de jongens in Irak.

Bokstierfokkerij

Ik ontmoet Jeff, een ex-bull rider en praat met hem over Little Yellow Jacket, een beroemde rodeostier. Jeff's ogen beginnen te glimmen. Little Yellow Jacket is een gewezen 'rodeo bucking bull'. Hij is niet zomaar een rodeobokstier, maar drie jaar achter elkaar (2002, 2003 en 2004) de beste stier volgens de professionele stierenrijders (PBR). Hij is 'Professional Bull Riders 3 time bull of the year' en dat deed geen stier voor hem. In de negentig 'buck outs' waarin Little Yellow

De poster met de aankondiging voor het titanengevecht tussen Chris Shivers en Little Yellow Jacket

Jacket gedurende zijn carrière uitkwam, werd hij maar veertien keer bedwongen.

boorte betekende de kroon op het werk van Joe Berger. Joe is de eerste die in het noorden van de Verenigde Staten begon met het aanfokken van bokstieren. Dat is nu 41 jaar geleden. Maar hoe ontwikkel je een betrouwbare foklijn bokstieren? Voor Joe Berger was de keuze van de uitgangsrassen duidelijk. Ze moesten 'mean' zijn, gevaarlijk, en grote hoorns hebben. Zo koos hij voor de highlander (Schotse hooglander) en de Texas longhorn. De twee hebben behalve lange hoorns ook gemeen dat de koeien een sterk protectiegedrag vertonen. Elke eigenaar van Schotse hooglanders weet dat je niet in de buurt van een koe met een jong kalf moet komen. De highlander heeft in een staat als Noord-Dakota, waar het koud kan worden, bovendien het voordeel dat ze winterhard is. De derde belangrijke component is bloed van het zeboeras american brahman. Deze intelligente dieren blinken uit in wildheid als ze extensief worden gehouden. Vereerd door de Indiase priesterkaste der brahmanen vormt de zeboe het heilige dier van de hindoes. In de tropische en subtropische delen van Amerika is de brahman zeboe omgevormd tot een vleesras. In de koude winters van Noord-Dakota vriezen zuivere zeboes dood. Joe kwam aan zeboebloed via gekruiste dieren.

De invloed van vleesrassen als hereford, angus, simmental of charolais speelt ook een rol, omdat zij voor de nodige kracht en uithoudingsvermogen zorgen. Joe, die zijn geld verdiende in de veehandel en met het contracteren van stieren voor de rodeo's, nam het risico en zette een fokkerij op met enkele honderden dieren. In de eerste jaren van zijn fokkerij bleek van de twintig geteste stieren er meestal maar één goed genoeg. Die verhouding is na veertig jaar fokken omgedraaid en dat resultaat doen slechts weinig fokkers hem na.

Één man, één stier, één miljoen

Met één hoorn opzij en de ander omlaag gebogen is de eenkleurig donkerrode

Een cowboy, in gebed verzonken, voorafgaand aan de rodeo

Little Yellow Jacket geen schoonheid. Bovendien is hij te vet nu hij niet meer in rodeoconditie is. Hij staat in de kraal zonder belangstelling te tonen voor de hem toegewezen harem. Zijn vaarzen lijken op elkaar, ook al zie je in de ene meer het longhornuiterlijk en in de andere nog het hooglanderprofiel en de hooglanderhoorns. Verder zijn ze van elk denkbare kleur en tekening, maar het type is homogeen.

Op een lokaal station voor kunstmatige inseminatie werd sperma van Little Yellow Jacket gevangen. Dat gaf geen enkel probleem, want zonder iemand op zijn rug is het een handzame stier. Voor 700 dollar het stuk gaan de rietjes de grens over. Het waardevolle goedje wordt uitgevoerd naar Brazilië, Mexico, Canada en Australië, landen waar de rodeo ook floreert.

De naam Little Yellow Jacket is niet uniek. Een vriend van Joe Berger had een goede stier met die naam en daarna is de kleine genoemd in de hoop dat hij het net zo goed zou doen. En dat deed hij dus. De meest spraakmakende gebeurtenis vond plaats in Colorado Springs, in de staat Californië. De stier, die van noord tot zuid, van kust tot kust te zien is geweest, werd uitgedaagd door Chris Shivers, tweevoudig wereldkampioen bull rider. Acht seconden op Little Yellow Jacket's rug zou Chris een miljoen dollar opleveren. De World Arena was

afgeladen vol voor deze 'One Man, One Bull, One Million dollar'-happening. Eenmaal uit de 'chute' (kooi) was de spanning snel voorbij. Het duurde 1,8 seconden tot Little Yellow Jacket wereldkampioen Chris met zijn éénmiljoendollardroom de lucht in slingerde.

Stieren met nog weinig ervaring dollen zonder berijder vaak nog even door en sommige vallen hun slachtoffer aan. Maar niet Little Yellow Jacket. De 'bull fighters' hadden deze keer niks te doen. Het werk van de stierenvechters begint normaal zodra de bull rider op de stier plaatsneemt. Eén van de stierenvechters moet zien hoe de cowboy het borsttouw om zijn hand bindt. De ander vraagt aan de man die het boktouw vastmaakt hoe de stier de kooi uitspringt, hoe hij draait, of hij snel is afgeleid en of hij de neiging heeft aan te vallen. De jongens informeren elkaar door middel van gebarentaal. Allemaal even belangrijk. Want, blijft de bull rider aan het borsttouw vast zitten, dan moeten de stierenvechters hem van de bokkende stier bevrijden. Meteen na

zijn overwinning in Las Vegas stond Little Yellow Jacket stil en keek in de

richting van Joe Berger alsof hij wilde zeggen: 'Ben je niet trots op me?' De stier leek echt lol in zijn werk te hebben. Sinds zijn pensionering betreedt de wonderstier de arena's alleen nog zonder berijder of boktouw, maar als attractie voor de vele fans.

Het boktouw

Het veel gehoorde verhaal dat de testikels van de bokstieren met een touw worden afgebonden is onzin. Het zacht katoenen touw om hun middel zet de stieren aan tot achteruitslaan tijdens het bokken. Vlak voor het dier zijn kooi uitvliegt wordt het aangetrokken, maar zeker niet te strak, want dat zou het bokken belemmeren. En hoe harder de stier bokt hoe hoger de score, want niet alleen de bull rider krijgt een score, de stier eveneens. De gezamenlijke punten maken dan ook de uiteindelijke winnaar onder de bull riders uit.

Doorgewinterde bokstieren lopen sponstaan de trailer in en gedragen zich vrij kalm totdat ze in de chute een man op de rug krijgen en de meeste blijven dan zelfs rustig staan. Ze weten wat hun te doen staat en komen pas in actie op het moment dat het hek openzwaait. De slimste stoppen ook meteen met bokken zodra de man eraf ligt en huppelen dan vrolijk naar het hek van de kralen waar hun maten te vinden zijn. Jonge, onervaren stieren willen nogal eens door blijven dollen. Dan komen er twee cowboys met getrainde paarden aan te pas, de 'pick up men', die de jongeling met lasso's vangen en richting uitgang trekken. Dat is bepaald geen ongevaarlijk werk, maar dat van de onmisbare stierenvechters slaat alles. Dat blijkt wel uit een lijstje met blessures van één van de bekendere stierenvechters, Frank New-

Geen 'showtime' meer voor Little Yellow Jacket

son: twee maal een gebroken arm, twee maal een gebroken been, vier keer de schouder uit de kom, alle ribben gebroken, een knieblessure en meerdere keren een hersenschudding en gescheurde schouderspieren. Zo'n opsomming van blessures overtreft verre die van de gemiddelde Spaanse stierenvechter. Niet voor niets noemen de rodeofanaten het stieren berijden dan ook de 'toughest sport on dirt' (de zwaarste sport op aarde).

Gele Jasje in brons

Terug naar Jeff, de ex-bull rider. Volgens hem was Little Yellow Jacket zo goed omdat hij niet alleen lenig en razendsnel was, maar ook precies voelde wanneer zijn berijder het evenwicht naar één kant had om dan meteen keihard de andere kant op te draaien. Dat maakte hem bijna onoverwinnelijk. Bovendien is het een eerlijke stier, die de mannen op de grond nooit aanviel.

Little Yellow Jacket leek en lijkt het allemaal maar al te goed beseffen, alleen wat hij niet weet is dat er voor het kantoor van de PBR in Pueblo in de staat Colorado een levensgroot bronzen beeld van hem komt te staan. Vergelijk Little Yellow Jacket met onze eveneens in brons gegoten Sunny Boy. Wat die stier betekende voor de Nederlandse holsteinfokkerij, dat is 'Kleine Gele Jasje' voor de wereld van de rodeo.

Marleen Felius